

DOMELA NIEUWENHUIS NYEGAARD,
Sypko H.E. (Edinburgh 15 april 1894 – Kamp Tjima-
mahi 1 maart 1945). Zoon van Jan D. Domela Nieu-
wenhuis Nyegaard.

Bezocht de lagere school en het atheneum te Gent en stond vervolgens twee jaar ingeschreven als student aan de universiteit aldaar. Al spoedig leefde Domela mee met de V.B. In 1913 hielp hij Joris van Severen en Oscar de Gruyter bij de organisatie van het vijfde Groot-Nederlands Studentencongres te Gent. In de zomer van 1914 bevond hij zich in Engeland, maar reeds op 2 augustus was hij in Nederland, waar hij zich meldde als vrijwilliger voor het leger. Hij werd afgekeurd en schreef zich kort daarna in als student in de rechten aan de gemeentelijke universiteit van Amsterdam. Weldra fungeerde hij als een soort 'ambassadeur' van Jong-Vlaanderen in Nederland. Zijn vader heeft hij tot

het einde toe krachtig gesteund. In de Amsterdamse studentenafdeling van het **Algemeen-Nederlands Verbond** (ANV) pleitte hij voor morele steun aan de Vlaamse activisten en weldra overtrof de hoofdstedelijke afdeling die van Utrecht in radicalisme. Vooral de talrijke Zuid-Afrikaanse studenten steunden Domela. Het was goeddeels zijn werk dat na het ontslag van **René de Clercq** en **Antoon Jacob** als Belgisch staatsambtenaar (*De Vlaamsche Stem*) een grote protestvergadering werd gehouden, waar de Vlamingen **Marcel Minnaert** en **De Clercq**, alsmede de Zuid-Afrikaner **D. Erasmus** het woord voerden. Later taande te Amsterdam de belangstelling voor de Vlaamse activisten en nam Utrecht in dezen weer de leiding. In het najaar van 1916 werden Domela en de aankomende jurist **Anton van Vessem** aangewezen als officiële vertegenwoordigers van de verenigde besturen van de studentenafdeling van het ANV bij de heropening van de vernederlandste hogeschool te Gent. Het was in die tijd dat Domela, samen met **Arthur Mulier**, **Jan-Baptist de Neve**, **Pieter Tack**, **Geo van Tichelen**, **Robert van Genechten** en **B. Ruyffelaert**, het **Gentsch Studentencorps Houende Trou** in het leven riep. (activisme)

In 1918 gaf Domela de studie, die niet zo voorspoedig verlopen was, op en vertrok op 5 juli 1919 naar Nederlands Oost-Indië, teneinde daar een toekomst op te bouwen. Hij klom er op van bediende tot administrateur op thee- en rubberplantages. De Japanse bezetting brak die loopbaan af; in een gevangenkamp op Java vond Domela een triest einde.

LITERATUUR: L. Buning, 'Sypko Domela Nieuwenhuis Nyegaard', in *NBW*, VI, 1974; - D. Vanacker, *Het activistisch avontuur*, 1991.

LAMMERT BUNING* EN PIETER VAN HEES